

4 HAVO

Programma van toetsing en afsluiting

Schooljaar 2022-2023

Cohort 2022-2024

Voorwoord

Het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) beschrijft de gang van zaken voor het schoolexamen van de bovenbouw van havo en vwo op het Maerlant-Lyceum. Per vak is te lezen op welke manieren de stof wordt afgesloten, welke stof precies wordt getoetst en hoeveel elke toets/opdracht meetelt.

De toetsing voor het schoolexamen start voor een aantal van de vakken in de vierde klas en gaat door tot en met het eindexamenjaar.

Samen met het Examenreglement geeft het PTA alle wettelijk vereiste informatie met betrekking tot het examen. Op alle onderdelen van het PTA zijn de bepalingen van het examenreglement van toepassing. Het reglement bevat de spelregels voor de wijze waarop examens worden afgenomen.

Kolommen	Betekenis
Vorm	Het type toets
Domeinen	De letter(s) van de domeinen waar de toets over gaat
Herk	Is het onderdeel herkansbaar
Afkorting	Betekenis
SE	Schoolexamen, onderdeel van PTA
PO - SE	Praktische opdracht, onderdeel van PTA
PW	Proefwerk
PO	Praktische opdracht
MON	Mondeling
HD	Handelingsdelen (zoals LO, LOB)
GR	Grafische rekenmachine
RM	Rekenmachine
WB	Woordenboek, bijvoorbeeld : WB NL-DU
BINAS	Binas editie xxx
ATLAS	Bosatlas editie xxx

Voor dit schooljaar is de planning van de toetsweken als volgt*:

Toetsweek 1	Maandag 10 oktober t/m vrijdag 14 oktober
Toetsweek 2	Vrijdag 16 december t/m donderdag 22 december
Herkansing toetsweek 1 of 2	Vrijdag 3 februari
Toetsweek 3	Maandag 20 februari t/m vrijdag 24 februari
Toetsweek 4	Maandag 17 april t/m vrijdag 21 april
Herkansing toetsweek 3 of 4	Dinsdag 6 juni
Toetsweek 5	Maandag 19 juni t/m vrijdag 23 juni

*wijzigingen voorbehouden. De actuele jaarplanning is te vinden op de website.

We wensen je veel succes dit schooljaar!

4 HAVO**Vak: Nederlands (NE)**

Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	Mondelinge taalvaardigheid - Cursus 4: Spreken, kijken en luisteren - Cursus 6: Argumenteren	8-10	B / D	Nee	0	1	
2	PW	Literatuur Nieuw Nederlands Literatuur - Cursus 1: Praten over proza - Cursus 3: Historische literatuur - Literair werk uit deze periode	50	E	Ja	0	2	
3	PW	Woordenschat/Formuleren/Spelling Nieuw Nederlands - Cursus 5: Woordenschat - Woordenlijst - Cursus 7: Formuleren - Cursus 8: Spelling	50	C	Ja	0	1	
4	PW	Schrijfvaardigheid Nieuw Nederlands - Cursus 3: Schrijven - Cursus 6: Argumenteren - Cursus 7: Formuleren - Cursus 8: Spelling	100	C / D	Ja	0	2	Woordenboek Laptop/Chromebook

Week 21	PO	Literatuur/Mondelinge taalvaardigheid/Schrijfvaardigheid Nieuw Nederlands - Cursus 3: Schrijven - Cursus 4: Spreken, kijken en luisteren - Cursus 6: Argumenteren - Cursus 7: Formuleren - Cursus 8: Spelling Nieuw Nederlands Literatuur - Cursus 1: Praten over proza - Cursus 4: Moderne literatuur - Cursus 5: Lezen voor je lijst	n.v.t.	B / C / D / E	Nee	0	2	De gelezen literaire werken.
5	PW	Leesvaardigheid/Argumentatieve vaardigheden Nieuw Nederlands - Cursus 1: Basis - Cursus 2: Lezen - Cursus 6: Argumenteren	100	A / D	Nee	0	3	Woordenboek

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2023): https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-nederlands-3f-havo/2023/havo/f=/syllabus_nederlands_3f_havo_conceptsyllabus_centraal_examen_2023_2_februari_2021_versie_1_0.pdf

Domein A	Leesvaardigheid
Domein B	Mondelinge taalvaardigheid
Domein C	Schrijfvaardigheid
Domein D	Argumentatieve vaardigheden
Domein E	Literatuur
Domein F	Oriëntatie op studie en beroep

4 HAVO
Vak: Engels (EN)

Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	CITO Kijk- en Luistertoets	100	B	ja	1	
2	PW	Cambridge B2 (Essay + Use of English)	50	D	ja	1	
3	PW	Cambridge Exam B2 First for Schools	225	A-B-C-D	nee	0	
2-4	PO	Presentatie in tweetallen	20	C	nee	1	
4	PW	CITO Leestoets	100	A	ja	2	WB EN-NL
5	PW	Literatuurtoets (mondeling) 3 boeken & literaire begrippen	20	E	nee	1	

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Leesvaardigheid
Domein B	Kijk-en luistervaardigheid
Domein C	Gespreksvaardigheid
Domein D	Schrijfvaardigheid
Domein E	Literatuur
Domein F	Oriëntatie op studie en beroep

Overige opmerkingen:

Het gemiddelde eindcijfer van 4havo telt mee als schoolexamencijfer in 5havo met een weging van 20%.

4 HAVO
Vak: Frans (FA)

Boek / methode: Libre Service								
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	Unité 1 + film	100	A	Ja	0	1	
2	PW	Unité 2 en 3	100	A	Ja	0	1	
3	MON	Presenteren en spreken over een tekst.	20	C	Nee	0	1	
4	PW	Formele brief: unité 4, 5 en 6 + grammatica alle unités.	50	D	Ja	0	1	WB N-F, WB F-N
5	PW	Unité 4, 5 en 6 + leesboek	100	A + E	Nee	0	1	
Week 13	PW	Cito-luistertoets + vocabulaire	100	B	Ja	0	1	

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Leesvaardigheid
Domein B	Kijk-en luistervaardigheid
Domein C	Gespreksvaardigheid
Domein D	Schrijfvaardigheid
Domein E	Literatuur
Domein F	Oriëntatie op studie en beroep

4 HAVO
Vak: Duits (DU)

Boek / methode: Na klar!								
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	Kijk-en luisteroets	50	B	nee	0	2	
2	PW	Leesvaardigheid	50	A	ja	0	1	WB DU-NL
2	PW	Woordjes DU-NL: Handbuch blz. 54 t/m 59 en Leerwerkboek blz. 51 t/m 55 + 99 t/m 103	50	A	nee	0	1	
3	PW	Leesvaardigheid	100	A	ja	0	1	WN DU-NL
3	PW	Woordjes DU-NL: Leerwerkboek blz. 147 t/m 151 + 199 t/m 203 + 247 t/m 251	50	A	nee	0	1	
4	PW	Literatuur: Behandelde werken en 1 Duits boek naar keuze (goedgekeurd door docente)	50	E	nee	0	2	
5	MON	Gespreksvaardigheid: stencil van docente	10	C	nee	0	2	
Week 22 of 23	PW	Schrijfvaardigheid: brief	50	D	nee	0	2	WB NL-DU

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Leesvaardigheid
Domein B	Kijk-en luistervaardigheid
Domein C	Gespreksvaardigheid
Domein D	Schrijfvaardigheid
Domein E	Literatuur
Domein F	Oriëntatie op studie en beroep

4 HAVO
Vak: Geschiedenis (GS)

Boek / methode: Geschiedenis Werkplaats 4/5 HAVO (handboek + examenkatern historische contexten)								
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	Tijdvak 1+2. Prehistorie en Oudheid. Geschiedenis Werkplaats hfd.1+2. met bijbehorende Kenmerkende aspecten + aantekeningen	50	A en B	Ja	1	1	WB NL
2	PW	Tijdvak 3+4. Middeleeuwen. Geschiedenis Werkplaats hfd. 3+4, met bijbehorende Kenmerkende aspecten + aantekeningen	50	A en B	Ja	1	1	WB NL
3	PW	Historische Context Britse Rijk + Tijdvak 5+6+7 met bijbehorende Kenmerkende aspecten + aantekeningen	100	A, B	Ja		2	WB NL
4	PO	Grootste Nederlander aller tijden: pitches en verkiezing	n.v.t.	A, B, C, D, E	Nee		2	
5	PW	Historische Context Britse Rijk + Tijdvak 7+8 met bijbehorende Kenmerkende aspecten van tijdvak 5 t/m 8 + aantekeningen	100	A, B, D	Nee		2	WB NL

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Historisch besef	Domein D	Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie
Domein B	Oriëntatiekennis	Domein E	Oriëntatie op studie en beroep
Domein C	Thema's		

Overige opmerkingen:

2-jarig PTA met totaal 8 punten voor SE (25% in 4-havo en 75% in 5-havo)

De inhoud van het P.O. wordt aan het begin van het schooljaar bekend gemaakt en zal betrekking hebben op de Nederlandse geschiedenis: rechtsstaat, parlementaire democratie, feminisme, en meer.

4 HAVO
Vak: Maatschappijleer (ML)

Boek / methode: Thema's Maatschappijleer							
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Hulpmiddelen
1	SE	Thema's: Wat is Maatschappijleer? + Pluriforme Samenleving.	100	A en E	Ja	1	
2	PO-SE	Mediadossier*	n.v.t.	A t/m F	Nee	1	Programma Peerscholar
3	PO-SE	Sollicitatieproject* Tijdens toetsweek 3 én nog een verplichte sollicitatieavond in week 13 of 14 (27/03-07/04-2023)	n.v.t.	A en F	Nee	1	
4	PO-SE	Thema's: Politieke besluitvorming + Verzorgingsstaat.	n.v.t.	A, C en D	Nee	1	
5	SE	Thema Rechtsstaat.	100	A en B	Nee	1	

Toelichting inhoud domeinen

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaardigheden
Domein B	Rechtsstaat
Domein C	Parlementaire democratie
Domein D	Verzorgingsstaat
Domein E	Pluriforme samenleving
Domein F	Oriëntatie op studie en beroep

Overige opmerkingen:

*PO-SE Mediadossier: diverse deadlines

- Deadline 1: het gehele mediadossier is geüpload in het online programma peerscholar.com
- Deadline 2: tijdens de les wordt feedback gegeven en geplaatst op peerscholar.com.
- Deadline 3: definitieve versie ingeleverd in peerscholar.com (De feedback is dan verwerkt om het dossier te verbeteren)

**PO-SE Sollicitatieproject: diverse deadlines

- In samenwerking met LOB (loopbaanoriëntatie) zal er worden deelgenomen aan het sollicitatieproject.
- Deelname aan de sollicitatieavond is verplicht. De datum wordt nader bepaald maar de avond zal plaatsvinden in week 13 of 14 (27 maart – 6 april 2023).
- De toetsdatum voor het schrijven van de officiële zakelijke brief wordt nader bekend gemaakt, maar valt in toetsweek 3 (week 8, 20-24 feb 2023). De feedback op deze zakelijke brief van de decaan en MA-docent(en), wordt verwerkt in een definitieve sollicitatiebrief. Zowel de brief alsook een eigen gemaakt CV worden meegewogen in de beoordeling van de sollicitatiecommissie tijdens de sollicitatieavond. Het cijfer van de sollicitatiecommissie is het cijfer voor het Sollicitatieproject.
- Deadline 2: een CV maakt onderdeel uit van de brief. Deze deadlines worden via de docent(en) doorgegeven.

***PO-SE Politieke besluitvorming en Verzorgingsstaat: diverse deadlines

- Leerlingen gaan d.m.v. een creatieve opdracht actief deelnemen aan het politieke besluitvormingsproces, waarin de leerstof van beide thema's verwerkt zit.
- Tussentijds zullen er deadlines* zijn die t.z.t. door de docent worden medegedeeld.

Let op: bij PO's geldt bij te laat inleveren

- Tussen de 0 en 24 uur --> 1 punt aftrek van het eindcijfer.
- Tussen 24 uur en 1 week --> maximaal een 5 als eindcijfer.
- Meer dan 1 week --> eindcijfer tussen een 1 en een 5

4 HAVO – cohort 2022-2024 / schooljaar 2022-2023**Vak: Aardrijkskunde (AK)****Boek / methode: De Geo**

Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	SE	Arm en Rijk – H1 en H2	100	A1, B1	Ja	2	2	Atlas 55 ^e druk
2	PW	Arm en Rijk – H3 en H4	100	A1, B2	Ja		2	Atlas 55 ^e druk
3	PW	Wonen in Nederland H3 en H4 + Overleven in Europa H1	100	A1, E1, E2, B3	Ja		2	Atlas 55 ^e druk
4	PO-SE	PO Stad van de toekomst	n.v.t.	A1, A2, E2	Nee	3	1	
5	PW	Wonen in Nederland H1 en H2 + Overleven in Europa H2	100	A1, E1, E2	Nee		2	Atlas 55 ^e druk

Toelichting inhoud domeinen:Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaardigheden
Domein B	Wereld
Domein C	Aarde
Domein D	Ontwikkelingsland
Domein E	Leefomgeving

Overige opmerkingen:

Excursie Ruimte voor de rivier 'de Lek' op maandag 5 juni 2023.

2-jarig PTA met totaal 20 punten voor SE (25% in 4-havo en 75% in 5-havo)

4 HAVO
Vak: Filosofie (FI)

Boek / methode: Cogito							
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	Inleiding in de filosofie	50	A	Ja	1	WB NL
2	PW	Wijsgerige antropologie: Hoofdstuk 1	100	B	Ja	2	WB NL
3	PO	Ethiek: Hoofdstuk 2	n.v.t.	A, C	Nee	1	WB NL
4	PW	Sociale filosofie: Hoofdstuk 3	100	D	Ja	2	WB NL
5	PW	Democratie, vrijheid, gelijkheid, voor wie?: Inleiding	100	A, B, D	Nee	2	WB NL

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaardigheden
Domein B	Wijsgerige antropologie
Domein C	Ethiek
Domein D	Sociale filosofie

Overige opmerkingen:

Het gemiddelde eindcijfer van 4havo telt mee als schoolexamencijfer in 5havo met een weging van 25%.

4 HAVO**Vak: Wiskunde A (WA)****Boek / methode:** Getal & Ruimte 12^e editie deel 1 en 2

Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	H1 Tabellen en grafieken §3.1 Lineaire formules §3.2 Lineaire formules vergelijken	100	A, B, C	Ja	1	1	GR
2	PW	H2 De statistische cyclus H3 Lineaire verbanden	100	A, C, E	Ja	1	1	GR
3	PW	H5 Veranderingen H7 Statistiek en beslissingen	100	D, E	Ja	1	1	GR
4	PW	H6 Rekenregels en formules	100	B, C	Ja	1	1	GR
5	PW	H8 Statistiek met de computer	100	E	Nee	1	1	Computer

Toelichting inhoud domeinen:Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaardigheden
Domein B	Algebra en tellen
Domein C	Verbanden
Domein D	Verandering
Domein E	Statistiek

Overige opmerkingen:

Tijdens de proefwerken dient de GR in examenstand te staan.

2-jarig PTA met totaal 20 punten voor SE (25% in 4-havo en 75% in 5-havo)

4 HAVO
Vak: Wiskunde B (WB)

Boek / methode: Getal & Ruimte 12 ^e editie deel 1 en 2								
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	H1 Formules, grafieken en vergelijkingen §2.1 Toenamedigrammen §2.2 Differentiequotiënten & snelheden	100	A, B, D	Ja	1	1	GR
2	PW	§2.3 Raaklijnen en hellinggrafieken §2.4 Differentiëren H3 Hoeken en afstanden	100	C, D	Ja	1	1	GR
3	PW	H4 Werken met formules §5.1 Machten met negatieve en gebroken exponenten §5.2 Grafieken van machtsfuncties veranderen §5.3 Wortelfuncties	100	A, B	Ja	1	1	GR
4	PW	H6 De afgeleide functie §5.4 Exponentiele functies §5.5 Logaritmen	100	B, D	Ja	1	1	GR
5	PW	H7 Lijnen en cirkels	100	C	Nee	1	1	GR

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaardigheden
Domein B	Functies, grafieken en vergelijkingen
Domein C	Meetkundige berekeningen
Domein D	Toegepaste analyse

Overige opmerkingen:

Tijdens de proefwerken dient de GR in examenstand te staan.

2-jarig PTA met totaal 20 punten voor SE (25% in 4-havo en 75% in 5-havo)

4 HAVO
Vak: Rekenen

Boek / methode: Getal & ruimte Rekenboek tweede fase, 10e editie							
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	H1 Getallen §1 t/m 6	50		Ja	1	Geen
2	PW	H1 Getallen § 7 t/m 17 H2 Procenten en verhoudingen §1	50		Ja	1	Geen
3	PW	H2 Procenten en verhoudingen §2 t/m 5	50		Ja	1	RM
4	PW	H3 Verbanden §1 t/m 8	50		Ja	1	RM
5	PW	H4 Meten §1 t/m 6	50		Nee	1	RM

Overige opmerkingen:

Resultaat van de toets wordt weergegeven als O (=onvoldoende), V (=voldoende) of G (=goed).

Daarbij geldt:

- O = cijfer tot 5,5
- V = cijfer vanaf 5,5 en tot 7,5
- G = cijfer vanaf 7,5

Het vak wordt met een voldoende afgesloten wanneer tenminste 3 maal V is behaald.

4 HAVO
Vak: Natuurkunde (NA)

Boek / methode: Newton									
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Weging in overgang	Hulpmiddelen	
1	PW	- H6 Basisvaardigheden - H3 Materialen	50	A, D, H, I	Ja	0	2	RM, Binas	
2	PW	- H1 Elektriciteit	100	A, G, H, I	Ja	0	2	RM, Binas	
3	PW	- H2 Sport en Verkeer (bewegingen)	50	A, C	Ja	0	2	RM, Binas	
4	PW	- H4 Sport en Verkeer (krachten)	100	A, C	Ja	0	2	RM, Binas	
5	PW	- H5 Straling en Gezondheid ioniserende straling	100	A, B, C, F, G, I	Nee	0	2	RM, Binas	

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaardigheden	Domein G	Meten en regelen
Domein B	Beeld- en geluidstechniek	Domein H	Natuurkunde en technologie
Domein C	Beweging en energie	Domein I	Onderzoek en ontwerp
Domein D	Materialen		
Domein E	Aarde en heelal		
Domein F	Menselijk lichaam		

4 HAVO
Vak: Scheikunde (SK)

Boek / methode: Chemie overal							
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	H1 t/m H3	100	A t/m E	Ja	1	Binas, RM
2	PW	H1 t/m H4	100	A t/m E	Ja	1	Binas, RM
3	PW	H1 t/m H5	100	A t/m E	Ja	1	Binas, RM
4	PW	H1 t/m H6	100	A t/m F	Ja	1	Binas, RM
5	PW	H1 t/m H7	100	A t/m F	Nee	1	Binas, RM

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaardigheden		Domein G	Maatschappij en chemische technologie
Domein B	Kennis van stoffen en materialen			
Domein C	Kennis van chemische processen en kringlopen			
Domein D	Ontwerpen en experimenten in de chemie			
Domein E	Innovatieve ontwikkelingen in de chemie			
Domein F	Processen in de chemische industrie			

Overige opmerkingen:

Het gemiddelde eindcijfer van 4havo telt mee als schoolexamencijfer in 5havo met een weging van 20%.

4 HAVO
Vak: Biologie (BI)

Boek / methode: 10voorbiologie							
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	H1 Cellen, H7 Gedrag, Thema 21 Vaardigheden	50	A t/m F	ja	1	WB NL, RM
2	PW	H11 Stofwisseling , H14 Planten	50	A, B, C, D, E	ja	1	WB NL, RM, Binas
3	PW	H15 Ecologie, H16 Mens en Milieu, Thema 15 ecologie, Thema 16 mens en milieu	100	A t/m F	ja	2	WB NL, RM, Binas
4	PW	H2 Voortplanting, H3 Erfelijkheid DNA	50	A t/m F	ja	1	WB NL, RM, Binas
5	PW	H4 Zenuwstelsel, H5 Zintuigen, H6 Hormoonstelsel, Thema 4 zenuwstelsel, Thema 5 zintuigen, Thema 6 Hormonen	50	A, B, C, D, E	Nee	1	WB NL, RM, Binas

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaardigheden	Domein C	Zelforganisatie	Domein E	Reproductie
Domein B	Zelfregulatie	Domein D	Interactie	Domein F	Evolutie

Overige opmerkingen:

- Voor additionele informatie zoals oefenopgaven en extra uitleg zie: www.bioplek.org, www.biologiepagina.nl en www.khanacademy.org en 10voorbiologie thema 22.
- Het gemiddelde eindcijfer van 4havo telt mee als schoolexamencijfer in 5havo met een weging van 20%.

4 HAVO**Vak: Natuur, leven en technologie (NLT)****Boek / methode:** Niet van toepassing

Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in SE	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	*	Hersenen en Hersentechnieken	*	A, B en D	nee	1/7	1	**
2	*	Forensische Technieken	*	A, B, E		1/7	1	**
3	*	Echt of Vals	*	A, B en E	nee	1/7	1	**
4	*	Technisch ontwerpen in de biomedische technologie	*	A, B en E	nee	1/7	1	**
5	*	Rijden onder invloed	*	A, B, D en E	nee	1/7	1	**

Toelichting inhoud domeinen:Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaardigheden
Domein B	Exacte wetenschappen en technologie
Domein C	Aarde en natuur
Domein D	Gezondheid, bescherming en veiligheid
Domein E	Materialen, processen en producten

Overige opmerkingen:

*Bij aanvang van iedere module wordt de toetsingsvorm en duur bekend gemaakt. De toetsingsvorm kan individueel, per groep, mondeling en/of schriftelijk zijn. Om onvoorziene redenen kan van de gegeven indeling (de inhoud/volgorde/verdeling van de modules) afgeweken worden. **Hulpmiddelen worden per toets van te voren bekend gemaakt.

4 HAVO
Vak: Economie (EC)

Boek / methode: LWEO							
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	Lesbrief Jong en Oud H1 t/m H4	100	A, E, F, G, H	Ja	1	RM
2	PW	Lesbrief Jong en Oud H5 en H6 Lesbrief Vragers en Aanbieders H1 en H2	100	A, D, E, G, H	Ja	1	RM
3	PW	Lesbrief Vragers en Aanbieders H3 t/m H5	100	A, D, G, H	Ja	1	RM
4	PW	Lesbrief Markt en Overheid H1 en H2 Lesbrief Jong en Oud H7 en H8	100	A, D, E, F, H	Ja	1	RM
5	PW	Lesbrief Markt en Overheid H3 t/m H6	100	A, D, E, F, H	Nee	1	RM

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaardigheden	Domein G	Concept Risico en informatie
Domein B	Concept Schaarste	Domein H	Concept Welvaart en groei
Domein C	Concept Ruil	Domein I	Concept Goede tijden, slechte tijden
Domein D	Concept Markt	Domein J	Onderzoek en experiment
Domein E	Concept Ruilen over de tijd	Domein K	Keuzeonderwerpen
Domein F	Concept Samenwerken en onderhandelen		

Overige opmerkingen:

Het gemiddelde eindcijfer van 4havo telt mee als schoolexamencijfer in 5havo met een weging van 25%.

4 HAVO
Vak: Bedrijfseconomie (BE)

Boek / methode:							
- Financiële Zelfredzaamheid (FZR) / methode LWEO							
- Marktverovering (MV)							
- Bedrijf Starten (BS)							
- Personeelsbeleid en Interne Organisatie (PIO)							
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	FZR: H1 t/m H4 (§4.3) PIO: H1	50	A, B, E	Ja	1	RM
2	PW	FZR: H4 t/m H6 PIO: H2	50	A, B, E	Ja	1	RM
3	PW	FZR: H7 PIO: H3	50	A, B, E	Ja	1	RM
4	PW	BS : H1 t/m H2	50	A, B, F	Ja	1	RM
5	PW	BS: H3 PIO: H4	50	A, B, F	Nee	1	RM

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaardigheden	Domein E	Marketing
Domein B	Van persoon naar rechtspersoon	Domein F	Financieel beleid
Domein C	Interne organisatie en personeelsbeleid	Domein G	Verslaggeving
Domein D	Investeren en financieren	Domein H	Keuze-onderwerpen

Overige opmerkingen:

Het gemiddelde eindcijfer van 4havo telt mee als schoolexamencijfer in 5havo met een weging van 20%.

4 HAVO**Vak: Lichamelijke opvoeding (LO)**

Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in overgang
Week 35 t/m 49	PO/ HD	Leerling vult verschillende deelnemersrollen in tijdens de bewegingssituaties van de medeleerlingen van domein C.	n.v.t.	A	Ja	1
Week 35 t/m 49	PO/HD	Verantwoord omgaan met belasting en risico's in bewegingssituaties, en een trainingsprogramma opstellen.	n.v.t.	D	Ja	1
Week 35 t/m 49	PO/HD	Ondersteunende/leidinggevende rollen in bewegingssituaties vervullen en bewegingssituaties inrichten, op gang brengen en op gang houden.	n.v.t.	C	Ja	1
Week 50 t/m 4	HD	Keuzesport periode 3 beoordeling verdieping sportmaatschappij	n.v.t.	A, B, E	Ja	1
Week 5 t/m 10	HD	Keuzesport periode 4 beoordeling verdieping sportmaatschappij	n.v.t.	A, B, E	Ja	1
Week 11 t/m 15	HD	Keuzesport periode 5 beoordeling vrije keuze sportmaatschappij	n.v.t.	A, B, E	Ja	1
Week 19 t/m 22	HD	Keuzesport periode 6 beoordeling verbreding sportmaatschappij	n.v.t.	A, B, E	Ja	1

Toelichting inhoud domeinen:Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaardigheden
Domein B	Bewegen
Domein C	Bewegen en regelen
Domein D	Bewegen en gezondheid
Domein E	Bewegen en samenleving

Overige opmerkingen:

De beoordeling zal gedurende het jaar plaatsvinden en daarmee niet gelijk lopen met de toetsweken van de jaarlaag.

4 HAVO
Vak: Tekenen (TE)

Boek / methode: Kunst op Niveau							
Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PW	Klassieke oudheid t/m middeleeuwen (p. 7 t/m 40)	50	A	Ja	1	WB NL
2	PW	Renaissance t/m realisme (p. 41 t/m 72)	50	A	Ja	1	WB NL
3	PW	Impressionisme t/m futurisme (p. 73 t/m 100)	50	A	Ja	1	WB NL
4	PW	De Stijl t/m magisch realisme (p. 101 t/m 123)	50	A	Ja	1	WB NL
5	PO	Portfolio bestaande uit 4 praktische opdrachten.	n.v.t.	B, C	Nee	2	

Toelichting inhoud domeinen:

Syllabus (2024): <https://www.examenblad.nl/onderwerp/conceptsyllabi/2024>

Domein A	Vaktheorie
Domein B	Praktijk
Domein C	Oriëntatie op studie en beroep

Overige opmerkingen:

De leerlingen ontvangen bij de start van het schooljaar de informatie met betrekking tot de inhoud van alle praktische opdrachten.

Het gemiddelde eindcijfer van 4havo telt mee als schoolexamencijfer in 5havo met een weging van 20%.

4 HAVO**Vak: Culturele, kunstzinnige vorming (CKV)****Boek / methode:**

Periode	Vorm	Omschrijving stof	Duur	Domeinen	Herk?	Weging in overgang	Hulpmiddelen
1	PO	0-meting + Fotografie	n.v.t.	A, C, D	Nee	1	
2	PO	Grafische vormgeving	n.v.t.	C, D	Nee	1	
3	PO	Muziek	n.v.t.	C, D	Nee	1	
4	PO	Architectuur	n.v.t.	C, D	Nee	1	
5	PO	Kunst	n.v.t.	B, D	Nee	1	

Toelichting inhoud domeinen:

Domein A	Verkennen
Domein B	Verbreden
Domein C	Verdiepen
Domein D	Verbinden

Overige opmerkingen:

- De opdrachten worden beoordeeld met een cijfer. Hierbij wordt gelet op de inhoud, verzorging en werkhouding.
- De volgorde van de aangegeven kunstdisciplines is willekeurig en kan gedurende het schooljaar afwijken, zo ook de duur van een onderwerp.
- Het schoolexamen CKV wordt afgesloten met een eindcijfer dat meetelt in het combinatiecijfer.
- Niet tijdig inleveren van een opdracht heeft consequenties voor het cijfer.
- Wanneer een opdracht niet tijdig wordt ingeleverd, is de leerling verplicht om aanwezig te zijn op nader te bepalen inhaalmomenten.